

El tema del mes: Barcelona, la gran encisera

Joan Oliver
(Pere Quart)

Oda a Barcelona (fragment)

Barcelona,
Esdevindràs, si vols, la capital altiva
d'una pàtria novella de rels velles,
quasi feliç, penosament fecunda.
Mestressa sobirana,
sola en ton clos obert com una rosa
dels vents, als vents de mar, de terra!

Barcelona, contempla't.
Barcelona, no cantis.
Ausculda aquest cor teu que s'escarrassa
[a batre.

No et deturis. Plora una mica cada dia,
quan la Terra comença
un altre tomb, ullcluca.

A poc a poc, no et distraguessis
amb les fulles que el vent requisa als arbres.
Ni amb el presagi de les ales noves.

Treballa. Calla.

Malfia't de la història.
Somnia-la i refés-la.

Vigila el mar, vigila les muntanyes.
Pensa en el fill que duus a les entranyes. ■

Novíssima *Oda* *a Barcelona* (fragment)

José Agustín Goytisolo

Van brotar com bolets les empreses fabrils,
i altes cases i flamants palauets,
s'obriren nous carrers a Ciutat Vella:
Jaume I, Ferran, Unió, Píncepsa...
Va ser realitzat l'Eixample de Cerdà:
retícula d'un quadre de cent metres
entre l'eix dels carrers, xamfrà a les cantonades.
Creixien Sant Gervasi, Les Corts, Gràcia,
va néixer el Poble Nou i també Sant Martí,
i foren agregats Sants, Horta i Sarrià.
Prou desaparegueren totes les muralles
i fou joiosament enderrocada
l'odiada Ciutatella, que es transformà en un parc,
Les Rondes emmarcaren la capital històrica
i fou l'Exposició de l'any 88.
Oh joiells de Gaudí, de Puig i Cadafalch,
Domènech i Montaner i altres i altres!
I recents immigrants varen tornar a omplir
els barris perifèrics: murcians i andalusos.
Sorgiren les tensions i ben aviat
cremaven les esglésies a la Setmana Tràgica.
I la ciutat creixia, entre explosions
i atemptats d'anarquistes i sicaris:
per fi, la Dictadura de Primo de Rivera.
L'exposició del 29 a Montjuïc
transformà la muntanya i propicià altres obres.
Fou després la II República Espanyola
i Catalunya reconquerí les seves Lleis
i Institucions, mes això durà poc.
Del Front Popular a la Guerra Civil,
Barcelona, fidel a la República,
ho va pagar ben car: ciutat oberta,
va sofrir els bombardeigs més salvatges,
i la fam i la mort als carrers enfrontats,
la desfeta final i la misèria.
De bell nou, sense llibertat i sense Institucions,
i el català, prohibit. Però la burgesia
pactava amb el tirà: posà sa vella indústria
a funcionar, entre fam i entre por,
i especulava amb tot. I així el caos
regia la ciutat, entre els milers
de barraques i hortets de llauna dolça i fusta.
Els ciutadans, però, eren desperts: començaren
les vagues de tramvies que atordiren carrers,
parades laborals, protestacions,
i els sindicats, també els partits polítics,
entraren a les fàbriques i aules.
Dins de l'Ajuntament, i seguint ordres,
diuen que hem d'allunyar obrers i estudiants
de la ciutat cap a la perifèria,
però ells donen permís al desafur
de tants alts edificis i nul·les zones verdes
a una Barcelona col·lapsada i malmesa.
Qui subscriu, Joan Manuel Horta i López,
arquitecte municipal, ridícul empleat,
n'està avergonyit i sols espera
que ben aviat acabi aquest desastre.